

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

101. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu)

Öğrencimiz Özenç Kayalı tarafında tasarlanmıştır.

ABD ve NATO'da Tehdit Önceliği Değişiyor mu?

Doç. Dr. Fahri Erenel

14 Haziran 2021 günü yapılacak NATO zirvesi öncesi uluslararası arenada hareketliliğin arttığını görüyoruz. ABD Başkanı Biden, katil olarak tanımladığı Putin ile 15 Haziran 2021 tarihinde karşılıklı görüşme yapacak. Bu görüşme'nin alt yapısı büyük ölçüde kurgulanmış gibi. NATO zirvesinde görüşülecekler arasında NATO'nun yeni stratejisi ve konumlanma planlanması mutlaka olacaktır. Tehdit olarak bugüne kadar Rusya'yı önceliğe alan ABD, İngiltere ve NATO, öncelikli tehdidi değiştirmiş, istikametlerini Çin'e kaydırmış gibi görünüyorlar.

Rusya ve Çin arasında bir önceliklendirme yaptığınızda, askeri güç ve askeri gücün ulaştığı teknolojik seviye açısından Rusya'nın Çin'e karşı üstünlüğünün bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, Çin'in askeri açıdan ABD ile baş edebilecek seviyeye gelebilmesi için, ABD'nin bugün bulunduğu seviyede kalması koşulu ile 20-30 yıla ihtiyacı olduğu öngörülmektedir. Rusya ile ABD öncülüğünde Rusya'ya karşı girişilecek bir hareketin zararının yüksek olacağını dikkate almak gerekmektedir. ABD ile birlikte en fazla nükleer silaha sahip ülke konumundadır Rusya. Arktik'te sağladığı üstünlük, bu bölgede Çin ile işbirliğine gitmesi, uzay konusunda Çin ile işbirliği içinde çalışması, Doğu Akdeniz ve değişik alanlarda sağladıkları işbirliğinin giderek artması, Batı için yeni bir değerlendirme yapılmasını gerekli kılmıştır. Yakın ancak güçlü bir tehdite karşılık, güçlenmesi için zaman ihtiyacı olan, farklı alanlarda girişimleri ile hakimiyet mücadelesine girmiş olan Çin'in, Rusya ile karşılıklı gerginlik ortamından yararlanarak kendisini geliştirebileceği, Güney Çin Denizi başta olmak üzere tarihi hedeflerine ulaşabileceği değerlendirmesi, dikkatlerin ve önceliğin Çin'e verilmiş olabileceğini göstermektedir. Ukrayna krizi ile savaşın eşiğine gelen ABD ve Rusya'nın çatışma eşiğini özellikle ABD'nin düşürme çabalarını ve Rusya'nın da bu çabaları benimseyerek aynı doğrultuda karşılık vermesini bu değişikliğin habercisi gibi görebiliriz.

ABD, Rusya ve Çin'i aynı anda sınırlamaya ve çevrelemeye çalışmanın bu güçlerin ellerinde tuttukları diğer jeopolitik kozlar nedeniyle zorlanacağını, hatta farklı konularda farklı bölgesel aktörlerinde bu iki devlete katılmaları ile maliyetin artacağını görmektedir. İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya ve Japonya gibi iki önemli gücü karşısına alan ABD, soğuk savaş döneminde aynı hataya düşmemiş, Rusya ile Çin'in biraraya gelmesini çeşitli girişimlerle engellemeyi başaramıştır. Bu kez yine aynı aktörler sahnededir. ABD, önce Rusya'yı hedef olarak almışsa da Avrupa'da NATO aracılığı ile Rusya'yı sınırlandırabileceğini dikkate alarak ağırlık merkezini Rusya'dan Çin'e kaydırmış olabileceğini düşünebiliriz. Rusya, aslında daha öngörülebilir bir tehdittir ABD için. Rusya'nın kırmızı çizgileri bellidir. Bu çizgilerin aşınmasına veya geçilmesine asla müsaade etmeyeceğini Putin defalarca belirtmiştir.

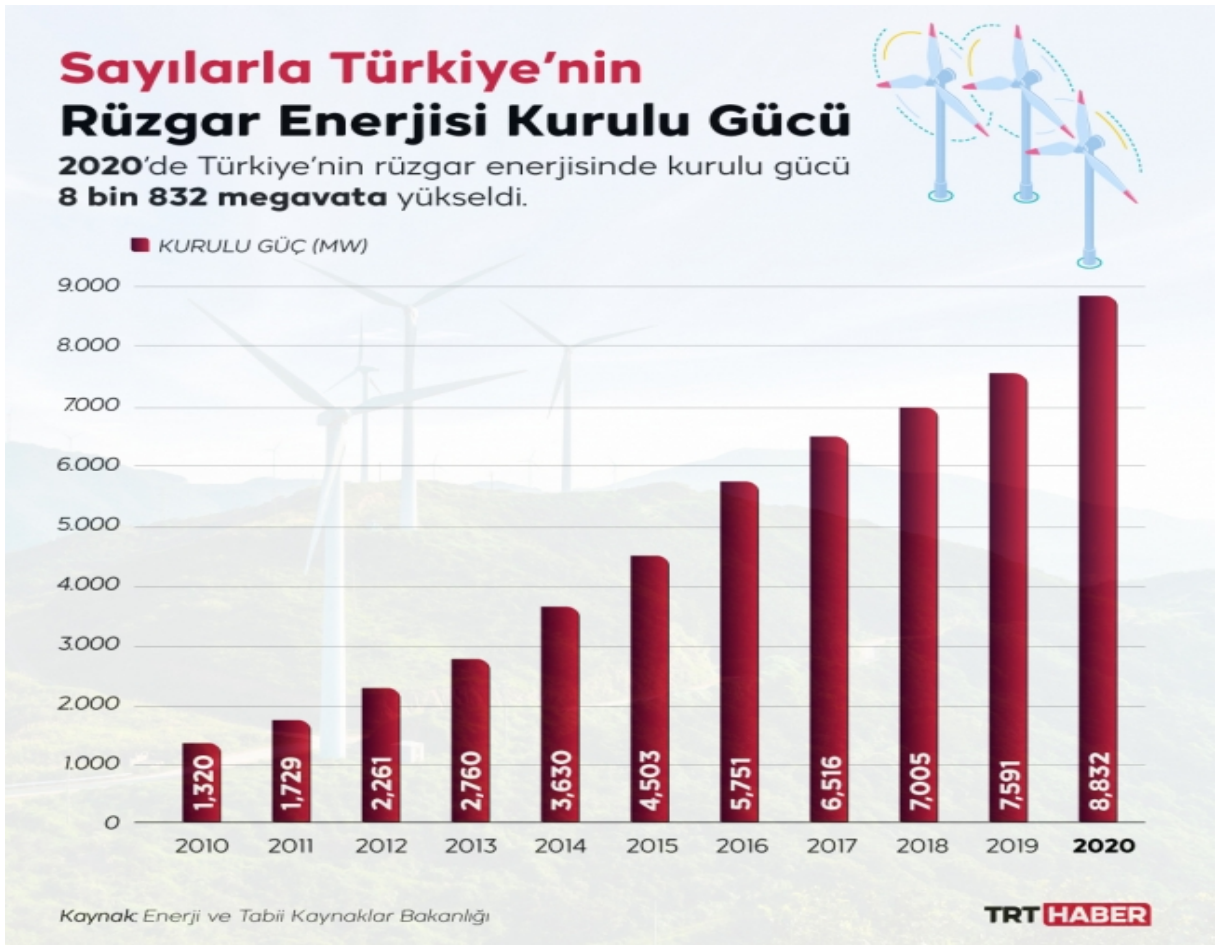
Çin ise her ne kadar güvenlik stratejisinde ne yapmak istediğini açıklamış olsa bile yeteri kadar güce ulaştığında ne yapacağını kimse tahmin edememektedir. Biden'ın 2022 savunma bütçesinde tahsisi talep edilen, bugüne kadarki en büyük bütçe olması beklenen 715 milyar dolar ile Rusya ve Çin'e karşı caydırıcılığı arttırmak istemektedir. Özellikle Çin'in çok hızlı adımlarla konvansiyonel ve stratejik gücünü geliştirdiğine vurgu yapılan talepte, bu gelişmeler karşısında ABD'nin bölgedeki kabiliyetlerinin zayıflayabileceğine işaret edildiği görülmektedir.

Bununla paralel olarak Çin'in bölgede ki en büyük düşmanı olarak bilinen Japonya'nın artan savunma bütçesi, özellikle kara kuvvetlerini güçlendirme çalışmalarını ABD'nin değişen önceliği ile paralel gelişmeler olarak değerlendirebiliriz.

ABD'nin, Suriye'de PYD/PKK terör örgütüne olan desteğinin devam edeceğine ve hatta arttıracağına ilişkin bütçe tahsisleri, söylem ve görüntüler karşısında Rusya'nın giderek azalan ve hatta duyulmayacak şekilde fısıltı haline dönüşen Suriye'nin bütünlüğünden son zamanlarda söz etmemesini, muhtemelen Rusya ile ABD'nin yeni Suriye yapılanmasında, PYD terör örgütü'ne de ABD'nin istediği doğrultuda yer verilmesi konusunda anlaşmalarının işareti olarak algılayabiliriz.

Kuzey Irak'ta da, ABD'nin yaptırımların kaldırılması karşılığında Haşdi Şabi üzerinden İran'ı Türkiye'ye karşı kullanmaya başladığını söyleyebiliriz. Hedef Türkiye-İran çatışmasının gerçekleşmesi ve İsrail'in güvenliğinin tam sağlanmasıdır.

Bu gelişmelere paralel olarak artık NATO'nun Suriye ve Irak'ta yer alacağını söyleyebiliriz. NATO zaten Irak'ta eğitim maksadı ile personel bulundurmaktadır. 500 olan sayının bu yıl içinde artırılması kararı alınmıştır. 14 Haziran toplantısı sonrası bu bölgeleri NATO'nun yeni görev alanı olarak görmek bizleri şaşırtmamalıdır. ABD, hakimiyetin maliyetini NATO'ya devrederek asıl tehdit olarak belirlediği Çin'e yönelmenin son hesaplarını yapmaktadır.

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/turkiyenin-yukselen-enerji-kaynagi-ruzgar-582042.html>

Türkiye'yi Türkcülük Kurdu

Prof. Dr. Anıl Çeçen-Ankara Kalesi -297

Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti devletini Türkcülük akımı kurmuştur. Türklerin tarihin en eski dönemlerinden bu yana var olmaları ve bir çok devlet kurmalarına rağmen ,sadece Türklerin var olması Osmanlı sonrası dönemde yeterli olmamış,Türkler imparatorluğun başında bulunmalarına aynı zamanda devlet gücüne sahip bulunmalarına rağmen, büyük bir Türk devleti olan Osmanlı imparatorluğunu kaybetmek durumunda kalmışlardır.O dönemin koşullarında imparatorluklar cihan savaşı ile birlikte ortadan kalkarlarken dünyanın her yerinde ulus devletlere yönelme süreci başlamış ve bunun sonucunda da, Osmanlı sonrası dönemde eski imparatorluk toprakları üzerinde alt kimlikler üzerinden ulus devlet arayışları öne çıkmıştır. İmparatorluklar geniş alanlara yayılan devletler olmaları nedeniyle ,kozmpolit toplum yapılarına sahip olduklarından, devletin dağılma noktasında her kafadan bir ses çıkmış ve bu durumun sonucunda da belirli bölgelerde toplanmış olan alt kimlikli etnik ve kültürel toplulukların yaşadıkları alanlar üzerinde özgürlük arayarak , daha küçük devlet yapılanmaları ile birlikte ayrı devlet oluşumlarına yönelmişlerdir.İmparatorlukların merkezleri çökünce ,merkezlere karşı başkaldıran büyük şehirler ya da bölgesel toplulukların kendi devletlerini kurma yoluna girerek,geleceğin ulus devletlerini yaratmayı da kapsayan bir yeni yapılanma dönemi gündeme gelmiştir. Dünya savaşı her kıtada önemli değişiklikler meydana getirdiği için yeni durumlara uygun yapılanmalara yönelerek devlet sayısını artıracak ölçüde adımlar atılmıştır.Bu yüzden imparatorluklar sonrasında yeni devletler çağımızın ulus devlet kimliği ile ortaya çıkmışlardır.

Ulus devletlerin kurulması aşamasında ya uluslar önceden oluşmuş ve daha sonraki aşamada kendi devletlerini kurmuşlardır ya da imparatorlukların parçalanması sonrasında ortaya çıkan daha küçük topraklar üzerinde yaşayan insan toplulukları, kendisini korumak üzere önce bir devlet kurar ve ikinci aşamada da devletin yapacağı sosyal ve kültürel çalışmalarla yeni kurulan devlet kendi ulusunu oluşturarak ,devletin ulusal toplum ile bütünleşmesini sağlar. Bu ayırımla konu ele alındığında,Türk devletinin tarih sahnesine çıkışında her iki yoldan gelen farklı etkilerin bulunduğu görülmektedir. Bu açıdan tarih öncesi dönemlerden gelen bir çizgide Türkler her dönemde var olmuşlar ve kendilerini temsil eden hanedanlar üzerinden Türk devletleri kurmuşlardır . N e var ki ,uluslaşma olmadığından hanedanların kurucu şefleri aynı zamanda devletin başı olmuş ve yeni devletler ülkedeki siyasal güce sahip olan Türk asıllı kralın ya da imparatorun hegemonyası altında belirli dönemlerde kendi toprakları üzerinde egemen olmuşlardır. Millet esaslı devletlerde geçmişten gelen uluslaşma sürecinin ortaya çıkardığı ulusal yapı zamanla kendi ulus devletini kurabilmektedir.Devlet esaslı siyasal yapılanmalarda ise, tüm devletler kendi ulus devletini ilan ederek uluslaşma sürecinin esaslarına uygun bir çizgide dünya haritasındaki yerlerini almaya çalışmaktadırlar . Böylece devlet ya da millet esaslı ortaya çıkışlar sayesinde dünya haritasındaki ülkeler,imparatorluklardan ulus devletlere dönüşmüş ve bunların özünde yer aldığı siyasal oluşumlar yirminci yüzyılı ulus devletler çağı haline getirmiştir.

Türkiye'de ise özel konum nedeniyle,Müslüman milletten laik ulus devlete geçiş süreci yaşanmış ve bütün toplum laiklik esası ile dinsel yapı ve yaşamın dışına çıkarılarak millet ve devlet dengesi kurulmasına çalışılmıştır.Bu çabaların sonucunda Müslüman millet ile laik devletin birlikte var olabilmesi için çalışılmıştır.Türkiye'nin bulunduğu Orta Doğu bölgesinde İslamiyet çok ağırlıklı olduğu için genelde İslam devlet modeline uygun devletler Osmanlı

sonrasında bölgeye yayılmışlardır.Bunların içinde sadece Türk devleti laik bir cumhuriyet olarak Atatürk tarafından kurulmuştur.Tüm bölge ülkeleri için emsal oluşturabilecek yeni devlet yapılanması ,ulusal kurtuluş savaşı sonrasında gündeme getirilerek tartışma alanında her yönü ile incelenmeye çalışılmıştır. Arap kökenli ülkeler de din etkisi çok fazla olduğu için bu ülkelerde Arap kökenli olmanın üzerin pek fazla durulmamıştır. Orta kuşakta yer alan bütün Arap devletlerinin hepsinin Müslüman olması ümmetçilik üzerinden bir İslam milleti yaratmış gibi bir ortam hazırlamıştır. Müslüman ülkelerde daha çok din ağırlıklı bir İslam milliyetçiliği öne geçince Arap ülkelerinde yeni yapılanma Müslümanlık üzerinden oluşturulmuştur. Arap ülkeleri eskisi gibi din etkisiyle yeni devlet biçimine geçerken ,Arap milliyetçiliğinin gereklerini yerine getirerek,Türkiye’de olduğu gibi laik bir devlet kurarak Arap milliyetçiliğinin dengelenmesi düşünülmemiştir. Ulus devletler çağında Arap topluluklarının eskisi gibi İslam devleti modelinde ısrar ederek laik devlet yapılanmasına geçmemeleri kurdukları devletlerin çağdaş anlamda laik bir düzen getirmemesi gibi olumsuz bir durum yaratmıştır. Laiklikten uzak kalan siyasal yapılanmaların nasıl orta çağ düzeni içinde kaldıklarını zamanla Orta Doğu ülkelerinde görmek mümkün olabilmektedir.Türkiye çağdaş bir devlet olmaya yönelirken , ortaçağ değerlerine ve düzenine karşı çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Türk halkının katılımı ile kurulurken köklü bir devrim yapılmış ve din devletinden vazgeçilerek daha işin başında çağdaş bir düzen oluşumuna öncelik tanınmıştır . Laik devletin kuruluşu beraberinde Müslüman milletten Türk ulusuna geçiş dönüşümünü de gerçekleştirmiştir.İmparatorlukların çatısı altında koruma altına alınmış olan din düzenlerinin yeni dönemde devam ettirilmesi,ülkelerin koşullarına göre ayarlanmış ve orta kuşakta yer alan Müslüman ülkelerde dinin toplumsal yaşamda ağırlığını devam ettirmesi laik devlet düzenleri kurulmasını önlemiştir.Türkiye’de ise Osmanlı döneminden kalma gayrimüslim nüfusun ağır basması nedeniyle modern Türk Cumhuriyeti kurulurken ,Müslümanlar ile birlikte gayrimüslim toplum kesimlerinin de yer alarak katıldığı bir çok kültürlü toplum yapısı içinde yeni bir ulusal oluşuma öncelik verilmiştir. Üç kıta ortasında kurulan çağdaş cumhuriyetin beraberinde laik bir devlet düzeni getirmesinin ana nedeni olarak,Balkanlar ve Kafkaslar bölgelerindeki çok dinli yapıların rolü görülmüştür. Kuzey Asya’dan ve Balkanlar’dan gelen Musevi ve Hristiyan dini mensubu olan bazı Türk asıllı toplulukların Türkiye’ye gelirken bu farklı dinleri ile birlikte geldikleri görülmüş ve bu durumun etkileri ile birlikte Avrupa’nın gelişmiş ülkelerinde görülen laik düzeninin de,toplumla birlikte kaynaşmaya çaba gösteren bu kesimlerin talep ve isteklerinin yansımaları üzerinden kurulmuştur.Cumhuriyetin ilanı sırasında üç büyük tek tanrılı dinin içinden gelen kesimlerin temsili ile çağdaş laiklik düzenine geçiş sağlanmıştır. Bu noktada ,ulus devletlerin çıkışı ile imparatorluktan gelen düzenler tümüyle yıkılmıştır.

Osmanlı devleti gibi çok uluslu bir imparatorluğu dağılışı aşamasında ,Balkan bölgesinde İslam ve diğer iki tek tanrılı dinin çekişme ve çatışma içine sürüklenmesi yüzünden çok insanın öldürülmesi de yeni devletin kuruluşu sırasında dikkate alınarak , bu gibi olumsuz durumların önlenmesi için de laiklik düzeninin kurulması öncelikle gündeme getirilmiştir.Osmanlı yönetiminin farklı din taşıyan toplum kesimlerine hoşgörülü davranması nedeniyle, bu devletin barışı Balkanlar ve Kafkasya bölgelerinde olduğu gibi Orta Doğu ülkelerinde de dini kesimler arasında barış ortamı kurularak korunmuştur. Avrupa kıtasının büyük ve gelişmiş Hristiyan ülkeleri laiklik düzenini kabul etmelerine rağmen, kıtanın doğusunda yer alan eski Osmanlı ülkeleri kendi aralarında bir Balkan savaşı yürüterek bu bölgenin kan gölüne dönüşmesine yol açmışlardır.Balkan bölgesinde üç büyük dine mensup bir çok insan yüzyıllarca

Osmanlı barışı altında varlıklarını sürdürmelerine rağmen, dağılma aşamasına gelindiğinde, Vatikan destekli Hristiyan topluluklar Müslümanlar ve Musevilere saldırarak önce kendi ulus devletlerini kurmaya ve ikinci aşamada ise bu devletlerin sınırlarını genişletmeye kalkışmayla bölge barışını yıkarak, Müslüman ve Musevi nüfusların yok edilmesine çaba göstermişlerdir . Bütünüyle Hristiyan bir Avrupa isteyen Vatikan bu doğrultuda Hristiyan toplulukları kışkırtırken,yeni dönemdeki ulusal yapılanmanın ötesinde yeniden Ortaçağ karanlığını yansıtan toplu katliamların birbiri ardı sıra gündeme gelmesine yol açmışlardır. Bu durumda Balkan ülkeleri Osmanlıdan ayrılırken ulusçuluk hareketi etkisiyle ulus devlet olarak ortaya çıkmışlar ama Avrupa kıtasını Hristiyanlığa dayanan tek bir din devleti yapmak isteyenler ise yeniden din savaşlarını hortlatarak dünya barışını ortadan kaldırmışlardır.Uluslaşma süreçleri bütün devletleri iç çatışma ve karışıklıklara sürüklerken ,bir yandan da yeni alt kimliklerin yarattığı farklı ulus devletler ortaya çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyetini Türkler kurmuştur. Kendi halinde dünyanın çeşitli bölgelerine yayılarak yaşamlarını sürdürmekte olanların ya da ekmek kavgası doğrultusunda geçim sorunlarını karşılamaya çalışanların, böylesine çağdaş bir devlet kuramayacakları açıktır. Bu nedenle Türk devletinin arkasında kendi halinde yaşayan Türkleri değil ama tarihten gelen bilgi birikimi, dünya siyaseti ve insanlığın içinde bulunduğu konjonktürler hakkında bilgi sahibi olan ve bu doğrultudaki çabaları sistemli bir yönde kullanan Türklerin oluşturdukları, Türklük bilinci ve buna dayanan Türkçülük hareketi Türkiye Cumhuriyeti ulus devletinin dünya haritasındaki yerini almasına giden yolu kat ederek, bugünlere kadar gelebilmiştir.Böylesine bir süreci başlatan ve bugünlere kadar getiren siyasal oluşum Türkçülük hareketi olmuştur. Bir anlamda bugünkü Türkiye Cumhuriyetini yaratan siyasal ve toplumsal gücün Türkçülük hareketi olduğu bilinmektedir.Bugün,Türkiye Cumhuriyeti adı ile bir Türk devleti çağdaş dünyada var olabiliyorsa, bunun arkasında örgütlü bir yapılanmanın ve stratejinin bulunduğunu görmek gerekmektedir.Türk ulus devletine doğru gidişin hem öncüsü hem de örgütleyicisi durumunda olan bir Türkçülük akımının belirli bir zaman dilimi sonrasında ortaya çıkarak öne geçtiği ve örgütlenerek son hedef olan bağımsız Türk devletini kurduğunu,tarihteki gelişmeler göstermekte ve buralardan gelen gerçekler de geleceğin Cumhuriyet kuşaklarına bugünkü Türk devletinin nerelerden geldiğini ve nasıl bir süreç içinde bugünkü yapılanma modeline eriştiğini ve neden Atatürk'ün devlet modeline yönelindiğini iyi görmek gerekmektedir.

Türkçülük hareketine yön gösteren Türklük olgusu ile bugünlerde Türk dünyasının elinde olan bilgi birikiminin her yönü ile ele alınarak incelenmesiyle,Türklük olgusundan Türkçülük hareketine nasıl geçildiği çeşitli yönleriyle öne çıkmaktadır.Tarih öncesi dönemde dünya tarihinde yer almış olan proto -Türkler'den başlayarak , bugünün yaşanan dönemlerine kadar Türklük olgusunu ve Türklerin konumunu her yönü ile ele alarak incelemek , Türklük üzerinden Türkçülük hareketinin aydınlığa kavuşmasını ve bugünün Türkçülük hareketinin her yönü ile Türk kamu oyu tarafından öğrenilerek bilinmesini sağlayacaktır.Bu gibi gerçeklerin incelenmesi sayesinde varılacak yeni siyasal bilinçlenme ile Türkçülük hareketinin gelişmesi ve Türklük olgusunun bugünün dünyasına daha ağırlıklı bir biçimde girmesini günümüzün genç Türk kuşakları sağlayacaklardır. Türkçülük hareketinin eseri olan Türk devletinin gelecekteki yeri ve yükselişi bir Türklük bilinci içinde,genç kuşakların nöbeti devralarak daha üst düzeydeki hedeflere ulaşılması ile mümkün olabilecektir. Yirminci yüzyılın başlarında neden böyle bir Türk devletinin kurulduğunu ve bu devletin nasıl bir yüzyılı geride bırakarak, yirmi birinci yüzyıla geldiğini Türk dünyasının iyi bilmesi ve bu bilgi üzerine Türk devletine sahip çıkılarak ,

çağdaş cumhuriyet yönetiminin sonsuza kadar yaşamasını sağlayacak bir atılımın gerçekleşebilmesi için bu çizgide yeni adımların atılması gerekmektedir.

Kurtuluş savaşı sonrasında devlet kurulurken bütün eski Osmanlı vatandaşlarına Türklük statüsü normal koşullarda tanınmıştır.Ayrıca terk edilen Osmanlı topraklarından göçmen olarak merkezi ülke olan Anadolu topraklarına gelen eski Osmanlı ahalisini de, merkeze geldikten sonra aynı statü tanınarak işin başında homojen bir toplum yapısı ile ulus devletin inşasına girişilmiştir .Osmanlıların farklı alt kimliklerden gelmesi kuruluş aşamasında bazı zorluklar yaratmış ama Kemalist devlet bilinçli bir ulus devletçi yaklaşımı kararlı bir biçimde uygulayarak ,üniter bir devletin halk tabanının uluslaşmış bir yapıda ortaya çıkarılması hedefi doğrultusunda, tabanının ulusal çizgide örgütlenmesi için çaba gösterilmiştir. Yeni devletin nüfusu imparatorluk alanından geldiği için farklı kimlikler önceleri korunmaya çalışılmış ama göçmenlerin getirilerek ülkenin çeşitli bölgelerine yerleştirilmesi sırasında, bu kozmopolit nüfusun kaynaştırılmasına olanak sağlayan ve zaman içinde ulusal kaynaşmayı gerçekleştirecek bir entegrasyon sürecinin hızla devreye sokulmasıyla, ulus devletler çağında uluslaşma sürecinin tamamlanmasına çalışılmıştır.

Balkan savaşlarının kaybedilmesiyle bir kaç milyonluk büyük bir Balkan göçmeni grup Anadolu yarımadasına gelerek Türkiye Cumhuriyetinin yeni vatandaşları olmaya çalışıyorlardı.Daha sonraki yıllarda Mübadele Antlaşması ile belirli kurallara bağlanacak olan nüfus kaydırma operasyonlarında Anadolu Hristiyanları ile Balkan Türkleri takas edilerek yeni ulus devletin tabanında daha istikrarlı bir homojen yapılanmaya gidilmesi için çaba gösterilmiştir. İngilizler alt kimlikçi bir federasyonu Osmanlı mirasından çıkarmaya çaba gösterirken,Türkçülük hareketinin bilinci temsilcisi olan milli kadrolar savaş koşullarında yepyeni bir ulusu tarih sahnesine çıkarıyorlardı .Balkanlar elden gittikten sonra Anadolu'nun geleceği için mücadele eden Kuvayı Milliye hareketi,Balkan göçmenlerini batı Anadolu bölgesine yerleştirerek vatan savunması sırasında bu kadrolardan yararlanmaya çalışıyordu.Bulgar ve Makedonya asıllı Balkan göçmenleri ayrı ayrı bölgelere yerleştirilirken hem grup oluşumlarına hem de bölge dengelerine dikkat edilerek,yeni devletin nüfus coğrafyasının dengeli bir biçimde olmasına çaba gösteriliyordu.Birinci Dünya savaşı ilerledikçe Anadolu yarımadası daha da önem kazanıyor ve Türk devletini çevreleyen bölgelerden akın akın insanlar, Atatürk Cumhuriyetine gelerek ve vatandaşlık statüsü alarak Anadolu topraklarına yerleşmek için can atıyorlardı. Daha önce ilan edilmiş olan Misakı Milli sınırları doğrultusunda vatan ilan edilen alanının ,göçmen dalgaları ile doldurulması için çalışılırken,dünya devletleri ailesine üye olabilecek düzeyde yeterli ve güçlü bir ulus devlet kurulması için çaba harcanıyordu.Anadolu'nun zengin toprakları vatan olarak ilan edildikten sonra ,bu yeni vatanın her bölgesinin gelecekte Türk ulusu ile uyumlu bir bütünleşme sürecine girebilmesi hedefleniyordu.

Anadolu Müslümanları Avrupa kaynaklı Haçlı ordularına karşı direnerek işgal ordularının ülkeden çıkmasını sağlıyorlardı. Anadolu'da Müslüman Türklere karşı savaştan tüm orduların daha çok Hristiyan asıllı olmaları yüzünden Müslümanlar bu duruma karşı çıkarak silahı alıp dağa çıkıyorlar ve ülkede direnme noktaları oluşturarak Avrupa merkezli haçlı ordularının önlerini keserek saldırgan orduları Akdeniz'e doğru püskürtüyorlardı.Anadolu'nun gayri müslim gruplarını İngiltere ,Fransa, Almanya ve Rusya gibi Hristiyan kökenli emperyalist ülkeler kontrol altına alarak ,Türk ve Müslüman Anadolu halkına karşı kullanabilmenin arayışı içine giriyorlardı.İngilizler Yunanlıları , Fransızlar Ermenileri,Ruslar Gürcüleri Türklere karşı kullanırken ,sahip oldukları gayrimüslim yapıların verdiği avantaj olarak beliren yakınlıkları

Türk ve Müslüman direnişine karşı kullanıyorlardı.Doğu Anadolu'da Gürcü,Rum ve Ermeni asıllı imparatorluk kalıntısı Müslüman olmayan nüfus topluluklarının Osmanlı sonrası dönemde de sahip oldukları haklar üzerinden varlıklarını sürdürmeleri meselesi öne çıkarken ,Kemalist rejim batılı düşmanların topluca saldırılarına karşı eski Osmanlı ahalisi olan Anadolu halkını bir araya getirerek ,uluslaştırabilmenin yollarını arıyordu.Savaş uzayıp gittikçe Anadolu müslümanları Ankara'da merkezi olarak örgütlenen Kuvayı milliyeye hareketinin çatısı altında toplanıyordu.Doğu Anadolu'da Gürcüstan ve Ermenistan meselelerini Rusya aracılığı ile çözüme kavuşturan Türkiye Cumhuriyeti ,Anadolu'nun ortası ile kuzeyi ve güneyinde oluşan cephelelerde işgal orduları ile savaşmak zorunda kalıyordu.Merkezi alandaki savaş bir Müslüman ve Hristiyan çatışmasına dönünce , gelecekte merkezi coğrafya toprakları üzerinde hak iddia etmeye çalışan Siyon hareketinin Suriye ve Çanakkale savaşları sırasında Siyon Katır birlikleri kurarak, geleceğe doğru bir hazırlık içinde girdikleri anlaşılmıştır.Nitekim Müslüman ve Hristiyan nüfusların dışında kalan Musevi grupları da Anadolu yarımadasının batı bölgelerine yerleşerek, geleceğin Orta Doğusunda Büyük İsrail projesi doğrultusunda yer kapmaya çalıştıkları görülmektedir.Özellikle Balkan savaşları ve mübadele uygulamaları sırasında fazlasıyla hareketlilik kazanan Musevi gruplar,Anadolu ile Balkanlar arasında bir batı köprüsü kurarak etkin olmaya çalışmışlar,Anadolu bölgesinde gündeme gelen bütün siyasal gelişmeleri ya yakından izleyerek ya da içine girerek siyasal açıdan da etkinliklerini geliştirmeye çalışmışlardır.Ülkenin daha çok batı bölgesine yerleşen bu gruplar daha çok deniz kenarında yer alan il ve ilçeleri yeni yerleşim merkezlerine dönüştürmeye çalışırken,Kemalist rejimden yana çıkarak hiçbir biçimde azınlık hakkı talep etmemişler ama bütün siyasal gelişmelerin de içinde yer almışlardır.Bu tür bir tutum başlangıçta sorun çıkarmamış ama zamanla bir çok sorunun doğmasına yol açmıştır.

Türkiye Türk ve Müslüman bir devlet olarak Türkçülük akımının etkisiyle kurulmaya çalışılırken,öncelik gayrimüslim sorununun çözülmesine tanınmıştır.Yedi yüzyıl boyunca Hristiyan ordular ile savaşmak zorunda kalan Türkler ve Müslümanlar ,Gürcüler, Ermeniler, Pontuslular gibi Hristiyan Anadolu'da yeni bir ulus devletin kaynaştırıcı ortamında aynı çatı altında bir araya gelirlerken, Anadolu yarımadası üzerinde bir Hristiyan devlete izin verilmemiştir. Musevilerin nüfusu devlet kurmaya yetecek düzeyde fazla olmadığı için, bu gruplar Birinci Dünya savaşı yıllarında Sion Katır birlikleri aracılığı ile geleceğin sinyallerini vermeye çalışmışlardır. Bu doğrultuda Türk ve Müslüman ahalinin içinde fazlasıyla Musevi asıllı vatandaşların yer almasıyla birlikte,ulusal kurtuluş savaşı sonrası dönemde siyonizmin Büyük İsrail projesi,bölgenin ana süreci olarak gündeme getirilerek tüm bölge ülkelerine dayatılmıştır.Türkiye cumhuriyeti açıkça dünya kamuoyu önünde laik devlet ve Müslüman millet modeli ile kurulurken , aynı dönemde Sion katır birlikleri sonrasında ,bu kez Sion insan birlikleri çeşitli alanlarda devreye sokularak geleceğin merkezi coğrafyasının kuruluşu aşamasında İsrail merkezli bir yapılandırmanın öncülüğü örgütlenmeye çalışılmıştır.Türkiye Cumhuriyeti böylesine bir siyasal sürecin tam ortasında tarih sahnesine çıkarken , bölgesel bir imparatorluğa karşı bir ulus devlet bilinci ve gücü olarak kimlik kazanmaya çalışmıştır . Ne var ki, geleceğe dönük bölgesel federasyon modelleri dışarıdan dinler adına zorla bölge ülkelerine dayatılırken,Türkiye'ye de bu doğrultuda baskılar yapılmış ve hatta Türk dış politikası bu doğrultuda uluslararası güç merkezleri tarafından bu doğrultuda ayarlanmaya çalışılmıştır. Osmanlı sonrasında merkezi alandaki bütün gelişmelerin arkasında Büyük Ortadoğu,Yeni Bizans ya da Büyük İsrail gibi bölgesel federasyon projelerinin baskılarla dayatıldığı bu aşamada ,Türkiye Cumhuriyetinin Türk ve Müslüman bir ulus devlet olarak yoluna devam etme konusunda fazlasıyla zorlandığı görülmüştür.

Üç büyük dinin var olma , çekişme ve çatışma süreçlerinin devam edip gittiği merkezi bölgenin geleceğindeki belirsizlik bu işlerin tam göbeğinde kurulması ve geleceğe dönük olarak kurumlaşması sırasında,dış güçlerin fazlasıyla devreye girerek kendi plan ve programları doğrultusunda Türkiye'nin iç işlerine karıştırları , kendilerine yakın kadroların işbaşına getirilmeleri ve hatta kendi yetiştirdikleri elemanları devlet ve toplum yönetiminde öne çıkararak, yeni Orta Doğu planları doğrultusunda farklı yapılanmalar için bunlardan fazlasıyla yararlandırdığı görülmektedir. Dinin siyasete alet edilmesi gibi bir olumsuz gelişmenin toplumsal tabana din ve inanç merkezleri üzerinden yayılması ,iki dünya savaşı sonrasında orta dünyaya barışın gelmesini önlemiştir. Cumhuriyetin kurucu kadrosu bütün bu gelişmeleri bilerek izlediği için , yeni başkent Ankara'da güçlü bir merkezi yönetimin kurulmasına öncelik verilmiştir . Dinlerin ve mezheplerin kavga ve çekişme alanlarının tam ortalarında bir ulus devlet olarak tarih sahnesine çıkan Türkiye'nin devlet modeli içinde bulunduğu merkezi alanının öne çıkardığı siyasal sorunların birinci derecede muhatabı olarak, her aşamada bölgesel planların dayattığı projelerle karşı karşıya kalmıştır. İmparatorluğun mirası bir Müslüman halk tabanını kendisine vatandaş tabanı olarak kabul eden Türk devleti,gelecek kavgalarının çok yoğun yaşandığı bir süreçten geçerken,yüzyıl önceden kalan çeşitli siyasal ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya gelmektedir .Proje dayatmalarının Türkiye'nin önünü kestiği aşamalarda ,Türkiye bu bölgenin ana sorunu olan din kavgalarından kurtulmak üzere Avrupa tipi bir laiklik anlayışını kabul ederek yoluna devam etmek istemiştir.Ne var ki,Türk devletinin laik yapısını yanlış anlayarak,bir anlamda İslam karşıtı bir tutuma doğru sürüklemeleri,Türk modeli olarak geliştirilen laik devlet Müslüman millet beraberliğini bozarak bir barış ortamını çekişme ve çatışma yapılanmasına dönüştürmesi,emperyalist güçlerin merkezi alandaki Türk devlet modelini ortadan kaldırmasının ana nedeni olarak öne çıkmıştır.Türkiye Cumhuriyeti böylesine bir çıkmaz içinde olduğunu bilerek hareket ettiği için kendi modeli üzerinde bugüne kadar ısrar ederek bölgedeki istikrarlı durumun ortadan kaldırılmasına izin vermemiştir.İmparatorluk sonrasında bir ulusal kimlik ve devlet yapısı inşa edilmeye çalışılmasının ana nedeni bu durum olarak görünmektedir.Din esaslı imparatorlukların parçalanmasıyla ulus devletlerin önü açılırken,devletlerin ulusal yapıları ve ulus toplum tabanlarının zayıflatılmasıyla sonuç alınmaya gidilmiştir.

Türkiye çok uluslu bir toplumdan bir ulus devlet çıkararak ülkenin birliğini din üzerinden sağlamaya çalışırken , diğer yandan İslamın dışındaki dinler, siyasete dini karıştırarak ve dinsel örgütlenmelerini güçlendirerek, ulus devletleri tasfiye etmenin arayışı içinde olmuşlardır. Musevilik ve Hristiyanlık bu doğrultuda orta dünyada etkinlik sağlamaya çalışırken, Türk ulus devleti hem laik yapısı ile hem de güçlendirilmiş ulusal tabanı ile harekete geçerek, her türlü çok kültürcü ya da kozmopolit siyasal girişimlere karşı üniter ve ulusal yapılanması ile karşı duruyordu.Laik devlet ile dengelenen Türk Müslümanlığı her türlü alt kimliğin geride bırakılacağı bir entegrasyon planı olarak devreye sokulurken,çağdaş bir cumhuriyetin çatısı altında bütün vatandaşlar laiklik düzeninde eşit yurttaşlar olarak benimseniyorlardı. Fransız filozoflarının ortaya koyduğu ulus devlet modelini Türkiye kabul ederken Ernest Renan'ın ulus tanımını ve uluslaşma modelini kabul ederek din esaslı devletlere karşı direnme yoluna gidiyordu. Renan'ın tanımına göre , dil,din,ırk,kültür,vatan, ahlak,ortak yaşam ve ekonomi gibi unsurların bir araya geldiği bir vatandaşlar topluluğunun ulus olarak benimsenmesi Türk modelinin ilk esasıdır . İkinci esası ise, Atatürk'ün dile getirdiği gibi "Türkiye Cumhuriyet'ini kuran Türkiye halkına Türk ulusu denir" prensibidir.Türkiye'nin geliştirdiği Türklük olgusu , geleneksel klasik Fransız anlayışına dayanan milliyet anlayışı ile Türkiye Cumhuriyetine

dayanan yurttaşlık anlayışının bir arada ele alınmasıyla oluşturulan karma bir ulus devlet yapılanmasıdır. Burada Türk milliyeti ile Türk yurttaşlığı birlikte uygulamaya sokulurken, Türklük olgusunun cumhuriyetçi bir çizgide birlikte ele alınmasıyla oluşturulan karma sentezci yaklaşım, Türkiye Cumhuriyeti devletinin temelini ortaya koymaktadır. “Türkiye ahalisi, din ve ırk farkı olmaksızın vatandaşlık bağı ile Türk olarak kabul edilir” biçimindeki bir madde Türk Anayasasında bir dönem yer almış ve Kemalist devlet modelinin anayasaya yansması olarak geçerlilik kazanmıştır. Çok uluslu Müslüman millet sentezi olarak görülen Türkiye Cumhuriyeti modeli, hem devlet millet kaynaşmasına hem de devlet ile milletin ayrı ayrı statülerde olmasına dayanmaktadır. Bu doğrultuda Türk-İslam sentezi gibi yaklaşımların emperyalist ülkeler tarafından kullanılarak, Türkiye’nin hem Türk dünyasına hem de Müslüman dünyaya karşı emperyal çizgide kullanılması gibi bazı senaryoların zaman zaman ortaya çıkması nedeniyle, Türk devleti gene emperyalist çekişmelerin tam ortalarına doğru sürüklenmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti kuruluş aşamasında bütün Müslümanları vatandaş olarak benimsemiştir. Gayrimüslim toplulukları azınlık olarak görerek onlara azınlık hakkı tanımıştır. Ne var ki, Cumhuriyetin çağdaş bir yapılmaya laiklik ilkesini benimseyerek yönelmesi aşamasında, Museviler azınlık haklarından vazgeçerek çağdaş cumhuriyetin eşit vatandaşları olarak, bütün hak ve özgürlükleri kullanmak istemişlerdir. Türklük temelinde bir araya gelemeyen Türkiye vatandaşlarına Müslümanlık bir birlik modeli olarak öneriliyor ya da alt kimlikli yurttaşların Türkçe öğrenmeleriyle de Türklük olgusu hayata geçiriliyordu. Türkiye’nin komşusu olan Arap ülkeleriyle yüzyıllarca imparatorluk çatısı altında birlikte yaşamaları, Misakı Milli sınırları içinde Türk asıllı olmayan Müslümanlar ile Türk asıllı Müslümanların birlikte ve eşit koşullarda yaşayabilmelerinin Türk devlet modeli çatısı altında mümkün olabildiği öne çıkmıştır. İslamiyet Müslüman toplulukların Türkler ile bütünleşmesini sağlarken, diğer dinlere mensup olanlar bu durumun dışında kalarak hak ve özgürlüklerini kullanamaz bir noktaya geliyorlardı. Bu gibi gayrimüslim Türk vatandaşları için de Kemalist devlet “Vatandaş Türkçe konuş” kampanyaları düzenleyerek gayrimüslimlerin Türkleşmelerini gerçekleştirmeye çalışıyordu. Müslümanlar İslam üzerinden Türkiye ile bütünleştirilirken, gayrimüslimlerin de Türkçe üzerinden Türkleştirilmeleri sağlanarak, homojen bir uyumluluk düzeni Türk devletinin çatısı altında uygulanmaya çalışılıyordu. Trakya bölgesinde bu doğrultuda yapılan çalışmaların bir kısmı ters tepince, Kemalist yönetim gereken önlemleri alarak, yine toplumsal taban üzerinde kaynaştırıcı ve bütünleştirici girişimlerde bulunuyordu. Diğer ulus devletler gibi Türk Devleti de toplumsal tabanını ulusal entegrasyon programları ile bütünleştirmeye çabalarke, Türkiye’yi bölmek isteyen emperyalist politikalar doğrultusunda, Türkiye asimilasyoncu olarak gösterilmekten kurtulamıyordu. Entegrasyon kavramını görmek istemeyenler asimilasyon kavramıyla uluslaşmayı durdurmaya çalışıyorlardı.

Cumhuriyetin ilk yıllarında devlet öncülüğünde Türkiye toplumunun hızla uluslaştırılabilmesi için çeşitli ulusçuluk projeleri hazırlanarak toplum içinde uygulanmalarına çalışılıyordu. Bu çizgide hareket eden bir Kemalist aydın Türkiye halkının Türkleşmesi doğrultusunda on ilke öneriyordu :

- 1-Türkçe konuşulmalı ,2-Türkçe dua edilmeli ,3- Çocuklara Türkçe isim konulmalı ,4-Çocuklar Türk okullarına gönderilmeli ,5-Türklerle aynı ortamlarda yaşamalı , 6-Okullarda Türkçe eğitim yapılmalı , 7-Türk toplumuyla bütünleşilmeli ,8-Vatandaşlık hakları kullanılmalı , 8 -Ekonomide görev üstlenmeli , 9-Azınlık zihniyeti terk edilmeli , 10- Eğitimde sadece Türkçe kullanılmalı ,

Bu on ilke doğrultusunda hem yerleşik Türklerin hem de eski imparatorluk ülkelerinden gelen göçmenlerin hızla cumhuriyetçi bir çizgide,Türk olabilmelerini sağlama doğrultusunda seferberliklere kalkışılması gerekiyordu. Zamanla Türkçe öğrenemeyen ya da Müslüman tabana karşı çıkan bazı gayrimüslim grupların çeşitli tepkileri ile karşılaşmış ama savaşlar sonrası dönemde,zamanla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes, Türkiye Anayasasında güvence altına alınan Cumhuriyetin temel ilkeleri hedefinde,düzenli ve güvenli devlet politikaları uygulama alanına getirilince,Türk toplumunun yüzde doksanı bir ortak rıza oluşumu içinde devlet ile uyum içinde yaşamaya ve çalışmalara yönelmişlerdir.Türk devletinin yaptığı bilinçli programlar aracılığı ile Türk toplumunun daha üst düzeyde uluslaşmasının gerçekleştirilmesi aşamalarında,asimilasyon suçlamalarıyla entegrasyon stratejilerinin önlerinin kesilmesi,Türk ulus devletinin geleceği açısından dikkatle izlenmesi gereken durumlardır. Bu doğrultuda ulus devletler arasında sürüp giden ulusal rekabet çekişmelerinin belirli bir ölçüde uluslaşma süreçlerine zarar verdikleri ,bütün dünya ülkelerinde görülmekte olan bir durumdur.Türk ulus devleti Atatürk ve arkadaşları tarafından sağlam temeller üzerine kurulduğu için gelecekte bu nedenle,Türkiye Cumhuriyeti emin adımlarla yoluna devam edebilecektir.

Kemalist dönem geride kalmıştır ama henüz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası yürürlüktedir. Atatürk'ten gelen temel ilkeler ve onun ortaya koyduğu devlet modeli , günümüzde Atatürk karşıtı çevreler tarafından paradigmanın iflası gibi uydurma senaryolarla devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.Küresel emperyalizmin yeni dünya düzeni politikalarında ulus devlet düşmanlığı öne geçerken, Türklerin ulus devleti olarak Türkiye Cumhuriyeti hem kapitalist hem de komünist bakış açıları ile küçümsenerek, yıkılmaya çalışılmakta ve bu gibi haksız ve yersiz saldırılara da paradigma gibi ne olduğu belli olmayan bazı yeni kavramlar öne çıkarılarak ve insanlarda akıl ve fikir kargaşası yaratılarak sonuç alınmaya çalışılmaktadır. Sovyetler Birliğinin çökertilmesi gibi Kemalist devlet modelini de benzer bir biçimde devre dışı bırakmaya hevesli saldırgan ve yıkıcı unsurların, emperyalist ve Siyonist devlet modellerini Türkiye üzerinde geçerli kılmak üzere Atatürk'ün devlet modelini dünya haritası üzerinden silmek üzere ,küresel kapitalizmin finanse ettiği uydurma paradigma senaryoları ile Türkiye Cumhuriyetini karşı karşıya getirmektedirler.Unutulmasın ki, Türk devletinin kuruluşunun arkasında on bin yıllık tarihi birikim ile, yüz elli yıllık Türkçülük birikimi vardır.Bu durumu iyi anlayabilmek için Türk tarih tezi ile birlikte, Türkçülüğün tarihinde birbiri ardı sıra ortaya çıkan gelişmeleri bir bütünlük içerisinde incelemek gerekmektedir.Anadolu yarımadası üzerindeki Türkiye'yi,Türkçülük hareketi ile birlikte Türk ulusunun kurduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekmektedir. Atatürk bütün bu birikimi Türkiye'ye kazandıran bir kurucu önder olarak, günümüzde gene Türklere yol göstermeye devam etmektedir. Bu yüzden Türkler, Türkçüler ve Atatürkçüler gelecekte birlikte mücadele edecektir.

Az bilinen bir sistem: Renzulli Öğrenme Sistemi...

Sadık Gültekin-Eğitim Bilimci

<https://www.ntv.com.tr/yazarlar/sadik-gultekin/az-bilinen-bir-sistem-renzulli-ogrenme-sistemi>

Renzulli, 1970li yıllardan itibaren zeka ve üstün yetenek üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır... Q'nun üstün zekalı çocuklar için tek kriter olmadığına dair yaptığı çalışmalar...

Önyargılı eğitim camiası tarafından sert bir şekilde eleştirildi...

Zaman içinde ortaya attığı görüşler geniş kitleler tarafından kabul gördü...

Renzulli, genç yaşlardan itibaren fark yaratan insanların biyografisini okumaya merak sardı... Okuduğu biyografilerde ilgisini çeken en önemli nokta...

Bu insanların bir çoğunun sınıflarının en zekisi, en yüksek not alan öğrencisi ya da en başarılısı olmamaları idi...

Bu konu, Renzulli'nin ilgisini çekiyor ve geleneksel IQ testlerinin üstün zekalı insanları tanımlamada yeterli olmadığını düşünüyor...

Renzulli'nin geliştirdiği modele göre...

Üstün zekalı tanımlamasına girecek insanların üç özelliği bünyesinde barındırması gerekiyor...

- Ortalamanın üzerinde bir yetenek...

- Motivasyon...

- Yaratıcılık...

Ortalamanın üzerinde yetenek, sadece öğrencinin akademik başarısıyla ilgili bir kavram değil...

Bir öğrenci matematik konusunda başarısız olabilir, ama başka bir alanda ortalamanın üstünde bir yetenek gösterebilir...

Motivasyon, kişinin sevdiği ve yeteneği olduğu bir alanda çalışmayı ve yoğunlaşmayı dış etkenler dışında kendi içsel yoğunlaşmasıyla sağladığı bir olaydır.

Kişi, severek çalıştığı alanda verimli olur...

Yaratıcılık ise, kimsenin sormadığı soruları sormak, düşünceler üzerinde oynamak, yeni şeyler denemek olarak tanımlanabilir...

Bu üç alana sahip olmak bile...

Üstün olmanın garantisi değil!

Bu üç yeteneğin birbiriyle etkileşim halinde olması ve birbirlerini beslemesi gerekiyor...

Renzulli Öğrenme Sistemi, öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme şekillerine uygun, öğretmenlerin kısa sürede ve daha az maliyetle kolayca ulaşabileceği, her seviyedeki öğrencinin üretken düşünme becerilerini ve farklı gelişimlerine uygun fırsatlar, heyecan verici, kapsamlı online bir sistem...

Bu sistem, Amerika'nın Connecticut Üniversitesinden, Prof. Joseph Renzulli ve eşi Prof. Sally Reis Renzulli tarafından geliştirildi...

Dünyanın farklı ülkelerinden öğrencilere uygulanarak bilimsel olarak başarısını kanıtlayan sistem...

Yaklaşık 32 yıllık bir araştırmanın ürünü...

Dünyada zeka ve yeteneği en iyi geliştiren sistem olarak bilinen Renzulli...

Amerika'da uygulandığı 500'den fazla kurumun eğitim sisteminin temelini oluşturuyor...

Renzulli Öğrenme Sistemi, aralarında Türkiye'nin de olduğu birçok ülkede (İngiltere, İsviçre, Suudi Arabistan, İsrail, Dubai, Belçika, Fransa vb) uygulanılıyor...

Farklı ve yeni bir sistem olan Renzulli'de...

2005 yılında web tabanlı sisteme geçiş yapıldı...

Sistemin internet üzerinden kullanılıyor olması, kısa zamanda binlerce okul tarafından kolayca benimsenmesini sağladı...

Renzulli Öğrenme Sistemi'nin amacı, öğrencilerin başarı ve düşünce becerilerini zirveye çıkarmak olarak tanımlanabilir...

60 bin civarında aktivitenin olduğu sistemin parolası...

"Hiçbir çocuk sıkılmayacak!"
Sistemin hareket noktasını...

'Çocukların zeka ve yetenek alanlarını nasıl geliştirebiliriz ve var olan potansiyellerini en yüksek seviyeye nasıl çıkartabiliriz' soruları...

Sistemin hareket noktasını oluşturuyor...

Sistemin uygulama sürecinde...

Öğrencilerin ilgi alanları, yetenek alanları, öğrenme ve kendilerini ifade etme tarzları tespit edilip...

Ayrıntılı profilleri oluşturuluyor...

Daha sonra profile uygun aktiviteler sunularak öğrencilerin gelişimleri kayıt altına alınıyor...

Her seviyedeki öğrenci bu sistemden yararlanabiliyor...

Her bireyin farklı kabul edildiği Renzulli Öğrenme Sistemi'nde...

Her çocuğa farklı müfredat programı uygulanıyor...

Bu sistemin uygulandığı okullarda öğrenciler, kullanıcı adı ve şifreleri ile istedikleri zamanda ve mekandan sisteme giriş yaparak aktiviteleri yapabiliyor...

Anasınıfından 12'nci sınıf öğrencilerine kadar okulun tüm öğrencileri bu programı kullanabiliyor...

Sistemde; öğrenci profil oluşturma aşaması, ilgi alanlarına yönelik sorular, yetenek alanlarının belirlenmesi, anlama ve kendini ifade etme stillerine yönelik sorular, öğrenme stillerine yönelik sorular, açık uçlu sorular bulunuyor...

Bu sorular eşliğinde sistem, bireyin profilini ayrıntılı olarak çıkarıyor...

Renzulli Öğrenme Sistemi içerisinde, uzmanlar tarafından hazırlanmış 60 bin dolayında aktivite bulunuyor...

Sistem, öğrencinin profiline uygun olan aktiviteleri seçerek öğrencinin kullanımına sunuyor...

Sistemdeki not defterim kısmına öğrencinin yaptığı bütün aktiviteler, girdiği siteler, giriş tarihleri, öğrenci notları ve öğrencinin belirlediği favori aktiviteler kaydediliyor...

Sistem içerisinde proje sihirbazı ile de öğrenciler adım adım bilimsel projeler oluşturabiliyor...

Ebeveynler stediği zaman, sisteme giriş yaparak çocuklarını sistemden takip edebiliyorlar...

Sınıf öğretmenleri, sistemden kendi sınıfındaki bütün öğrencilerini takip edebiliyor, hangi aktiviteleri yaptığını izleyip, her öğrenciye farklı müfredat uygulayabiliyor...

Okul yöneticiler de, sistemden bütün kurumun genel durumunu görebiliyor...

Yönetici, "Kurumda eğitim alan matematiğe ve fene ilgi duyan çocuklar kimler, 3'üncü sınıflarda sanata ilgi duyan kaç çocuk var, 1'inci sınıfların veya bütün okulun ağırlıklı öğrenme stili nedir, hangi çocuklar tartışma yöntemiyle kendini ifade etmekten hoşlanıyor?" gibi birçok değişkeni kullanarak sistem içerisinde tarama yapılabilir...

Yönetici, müfredat koordinatörü olarak öğretmenleri atayabiliyor. Sistemle ilgili bütün düzenlemeleri yapabiliyor...

İSTANBUL'UN FETHİ

Fatih Sultan Mehmed'in 21 yaşındayken büyük zafer sonucu Türk medeniyetine kazandırdığı dünyanın en değerli hazinelerinden İstanbul, 568 yıldır medeniyetin öncüsü ve eşsiz şehri olmayı sürdürüyor

FETİH II. MEHMEDE FATİH UNVANI GETİRDİ

Yedinci Osmanlı Padişahı II. Mehmed, "Fatih" unvanını alarak Fatih Sultan Mehmed olarak anıldı

- Osmanlı Topları
- Osmanlı Orduları
- Osmanlı Gemileri
- Gemilerin Geçirildiği Yol
- İstanbul Surları
- Deniz
- Hisarlar
- Şehir Yolları
- Zincir

67 GEMİ KARADAN YÜRÜTÜLDÜ

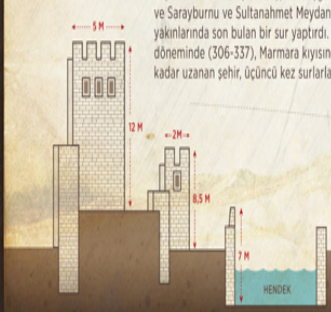
21-22 Nisan gecesi orta ve küçük boylarda 67 gemi, Tophane Limanı'na dökülen Kabataş Deresi yatağından, asker ve hayvanlar ile çekilerek bir gecede Haliç'e indirildi

GÜLLELER SU ÜZERİNDE SEKTİRİLDİ

Gülleri su üzerinde sektirmenin avantajı, daha uzak mesafelerde bulunan gemileri vurma şansını artırmıştı. Üstelik bu sayede gemileri, batırmanın en kolay olduğu su hattı hizasından vurulmuş oluyordu

İSTANBUL'UN SURLARI

Şehre ilk surlar, M.Ö. 657 yıllarında yapıldı. Roma İmparatoru Septimius Severus (193-211), kenti işgali sırasında bu surları yıktırdı ve Sarayburnu ve Sultanahmet Meydanı'nı içine alarak Ayasofya yakınlarında sunulan bir sur yaptırdı. Büyük Constantinus döneminde (306-337), Marmara kıyısından başlayarak Haliç'e kadar uzanan şehir, üçüncü kez surlarla çevrildi

SAHİ TOPLARI

3 büyük top 1453 subat başında Edirne'den yola çıkarıldı ve ancak iki ay sonra İstanbul'a getirildi. Her büyük top için 50 öküz bağlandı, topları kontrolden çıkarması için her topun sağına ve soluna 50'er asker konuldu

- SES ETKİ ALANI 24 KM
- GÜLLE AĞIRLIĞI 600 KG
- MENZİLİ 2 KM

1453 FETİH GİDEN YIL KRONOLOJİ

- 23 MART** İstanbul'un fethi için bütün hazırlıklar Edirne'de gerçekleştirildi. Büyük toplar dökülen 2. Mehmed Edirne'den hareket etti
- 2 NİSAN** Venedikli Bartolomeo Soligo, Haliç'in ağzına zincir gerekerek iç limana giriş kapattı
- 5 NİSAN** Sultan 2. Mehmed ve Osmanlı ordusu Konstantinopolis önlerine geldi. Osmanlıdaki askerlerin sayısı 80.000 civarındaydı.
- 6 NİSAN** Büyük topun ateşlenmesiyle kuşatma filen başladı
- 12 NİSAN** Osmanlı donanması Konstantinopolis limanının önlerine geldi. Osmanlı donanması 12 kademeye, 70-80 futa, 25 nakiye gemisi ve geniş de küçük teknelerden oluşan toplam 145 gemiden oluşuyordu
- 22 NİSAN** Gemiler karadan çekilerek Haliç'e indirildi
- 28 NİSAN** Haliç'teki Osmanlı gemilerini yakmakla vazifelenmiş olan kapitan Giacomo Coco başarısızda uğradı, batan gemisiyle birlikte hayatını kaybetti
- 16 MAYIS** Haliç ağzındaki zinciri kaldırmak için gemilerle saldırı yapıldı, fakat başarı kazanılmadı
- 13 MAYIS** Surlara saldırılar sürerken diğer yandan şehre girmek için tünel kazılıyordu
- 16 MAYIS** Bizanslılar, kazılan sesleri şehre duyulunca tüneli fark etti ve engellendi
- 23 MAYIS** Sultan 2. Mehmed, imparatora son kez bir elçi daha gönderdi ama teklifi reddedildi
- 25 MAYIS** Osmanlı askerlerinin açtığı 7. tünel de başarısızlıkla sonuçlandı. II. Mehmed, çok sayıda cana mal olan tünel kazma işinden bir netice alamayacağına kanaat getirdi
- 29 MAYIS** Osmanlı ordusu, 29 Mayıs'ın ilk saatlerinde taarruza başladı

Osmanlılar son taarruzu üç dalga halinde gerçekleştirdi. İlk iki saat boyunca basbözkükler surlara saldırdılar, ardından Anadolu birlikleri onları yerini aldı. Son olarak yeniciler devreye girdi

Nihayet sabah saatlerinde Osmanlı askerleri "Kerkoporta" adı kapıdan içeri girmeyi başardı ve kapının üzerindeki burca Osmanlı sancakını diktiler

II. Mehmed, fethin ilk günü öğleden sonra şehre girdi

Ayasofya'ya giderek namaz kıldı ve "Bundan sonra taahhüt İstanbul'dur" dedi

Aralıklarla 54 gün süren kuşatmanın ardından Konstantinopolis fethedildi

Böylece 1058 yıllık Bizans İmparatorluğu sona erdi, Orta Çağ kapandı ve Konstantinopolis, Osmanlı Devleti'nin yeni başkenti oldu

AB'nin Yeşil Mutabakatı Türk şirketleri için risk kadar fırsat da barındırıyor

Avrupa Birliği'nin (AB) Avrupa Yeşil Mutabakat Çağrısı ve dijital dönüşümü, Avrupa'da salgın sonrası dönemde ekonomik toparlanmayı sağlayacak "ikiz dönüşüm" olarak değerlendiriliyor

Yeşil Mutabakat ile sanayiden teknolojiye, tarımdan lojistiğe ekonomide rekabet kurallarının değişmesi beklenirken, Türk şirketleri için de riskler kadar fırsatların söz konusu olduğu belirtiliyor

Türk şirketlerinin AB'ye ihracat yaparken yakın gelecekte karbon salım kriterlerini karşılamaları gerekecek

AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT ÇAĞRISI NEDİR?

AB, 2030'a kadar karbon salımını %50 azaltmayı, 2050'de ise sıfır karbon salımı hedefliyor

Bir yandan daha yeşil ve daha temiz bir dünya planlanırken, diğer yandan da yeni sektörler, iş alanları ve piyasalar açılacak

AB, sınırdaki karbon düzenlemesi yaparak ithalat ve ihracatta da Yeşil Mutabakat kurallarını partner ülkeler için işletecek

AB, dönüşümü sağlamak için 1 trilyon avroluk bütçe ayırdı

AB YEŞİL MUTABAKAT KAPSAMINDA BELİRLENEN 11 ÖNCELİKLİ ALAN:

İklim değişikliği ile mücadele

Temiz, erişilebilir ve güvenli enerji

Temiz ve döngüsel ekonomi için sanayi

Enerji ve kaynak verimliliği sağlanmış binalar

Sürdürülebilir ve akıllı hareketlilik/ulaşım

Tarladan sofraya tarım

Ekosistem ve biyoçeşitlilik

Sıfır kirlilik

Toksiklerden arınmış çevre

Araştırma alt yapılarına destek için bilginin güçlendirilmesi

Vatandaşların sürdürülebilir ve iklim değişikliğinden arındırılmış bir Avrupa'ya geçiş için bilgi ve beceri olarak hazırlanması ve uluslararası iş birliği

143
MİLYAR
DOLAR

2020 TÜRKİYE-AB TİCARET HACMİ

AB, Türkiye'nin ihracatında **%41,3** ile ilk sırada

Türkiye, ithalatının **%33,4'ünü AB'den** gerçekleştirdi

İHRACAT

İTHALAT

Türkiye, AB'nin toplam ihracatında **%3,4 pay ile 6. sırada**

İthalatında **%3,7 ile 6. sırada**

Azerbaycan Cumhuriyeti 103. yılını kutluyor

Müslüman doğunun ilk demokratik cumhuriyeti kabul edilen Azerbaycan'da, 28 Mayıs 1918'de ilan edilen cumhuriyetin 103. yıl dönümü kutlanıyor

1918

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı, **28 Mayıs'ta** Gürcistan'ın Tiflis şehrinde, **Mehmet Emin Resulzade başkanlığındaki Azerbaycan Milli Şurası tarafından ilan edildi**

Milli Şura'nın kabul ettiği "**İstiklal Bildirisinde**" ülkenin yönetim şeklinin **cumhuriyet** olduğu ilan edildi

Azerbaycan, **Müslüman doğuda kadınlara seçme hakkı tanıyan ilk ülke oldu**

Azerbaycan'ın bağımsızlığını **ilk tanıyan Osmanlı Devleti** oldu. iki devlet arasında 4 Haziran'da anlaşma imzalandı

Dönemin Harbiye Nazırı **Enver Paşa, kardeşi Nuri Paşa (Killigil)** komutasında bir ordu kurarak Azerbaycan'a yardım gönderdi

"Kafkas İslam Ordusu", **15 Eylül'de Bakü'yü kurtardı** ve hükümet buraya taşındı

Ülkenin **kendi para birimi** ve posta pulları tedavüle girdi, **Devlet Bankası ve Bakü Devlet Üniversitesi kuruldu**

Dış tehditlere karşı 26 Haziran'da Azerbaycan

"Bir kere yükselen bayrak bir daha inmez"

Azerbaycan'ın kurucusu
**MEHMET EMİN
RESULZADE**

kendi ordusunu kurdu ve bu ordunun oluşumunda Osmanlı subayları önemli rol oynadı

27 Haziran'da, **Türk dili devlet dili olarak ilan edildi**. Daha önce çoğunda Rusça eğitim yapılan ortaokullarda, **Türkçe eğitim yapılması zorunlu kılındı**

7 Aralık'ta 120 sandalyelik parlamento faaliyete başladı

1920

Azerbaycan Cumhuriyeti, 28 Nisan'da **Sovyet ordusunun ülkeyi işgaliyle** son buldu

Azerbaycan, Sovyetlerin dağılmasının ardından tekrar **bağımsızlığını ilan etti**

Cumhuriyet Günü Karabağ zaferiyle taçlandı

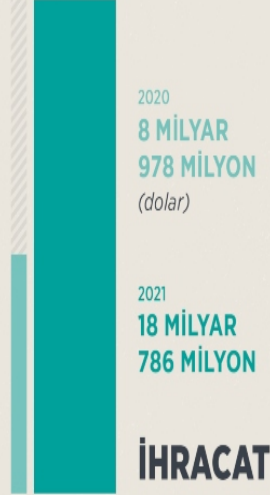
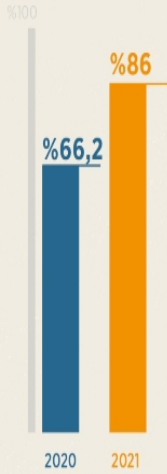
Azerbaycan artık en önemli bayramlarından biri olan Cumhuriyet Günü'nü, **yaklaşık 30 yıldır işgal altında bulunan topraklarını** kurtarmış bir ülke olarak kutluyor

Dış ticaret rakamları açıklandı

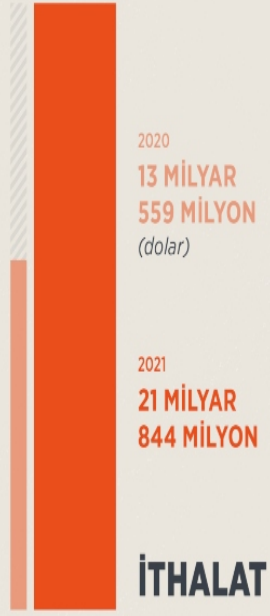
- Türkiye'nin ihracatı nisanda geçen yılın aynı ayına göre %109,2 arttı,

ithalatı %61,1 arttı

- İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI

İHRACAT

İTHALAT

AB'YE YAPILAN İHRACAT

Nisanda geçen yılın aynı ayına göre %127,5 arttı

AB'NİN İHRACATTAKİ PAYI

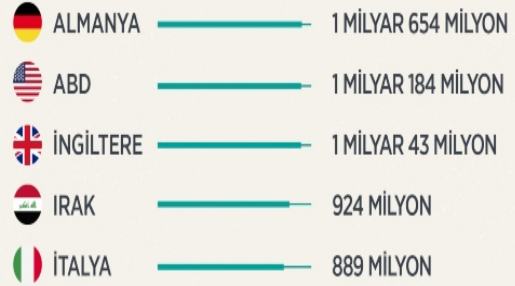

7 MİLYAR 680 MİLYON 333 BİN DOLAR

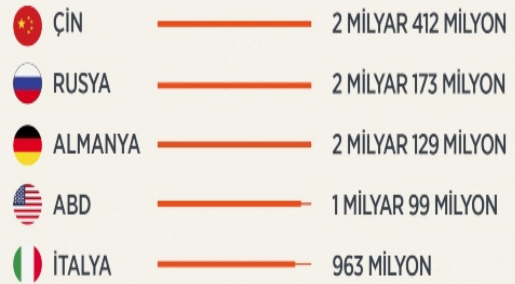
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER

(dolar)

EN FAZLA İTHALAT YAPILAN ÜLKELER

(dolar)

Kanada yerlilerinin yürek burkan dramı: Yatılı kilise okulları

Kanada tarihinin en acılı sayfalarından biri olan ve yerli ailelerin çocuklarının kötü muameleye maruz kaldığı eski yatılı kilise okulları, Kamloops Kızılderili Yatılı Kilise Okulu'nun bahçesinde bulunan 215 çocuk mezarı ile bir kez daha gündeme geldi

Beyaz çoğunluğun hakim olduğu topluluklara entegre edilmek için ailelerinden ve kültürlerinden zorla uzaklaştırılan çocukların büyük kısmı, cinsel ve fiziksel tacize uğradı, açlık ve soğuğa mahkum edildi

150 BİNDEN FAZLA ÇOCUK ALIKONULDU

İlki 1840'lı yıllarda Katolik Kilisesi tarafından Kanada Hükümeti adına açıldı

Sonuncusu 1997 yılında kapatıldı

TOPLAM 139 YATILI KİLİSE OKULU

Kanada devleti
28 bin kişiye (11 Mart 2021 itibarıyla)

YAKLAŞIK 3 MİLYAR DOLAR TAZMİNAT ÖDEDİ

Truth and Reconciliation
Commission of Canada

Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu raporu

ÖLEN ÇOCUK SAYISI YAKLAŞIK 6 BİN

İnceleme için kurulan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu 6 binden fazla kişiyi dinledi

2015'te tamamlanan çalışmalardan sonra 4 bin sayfalık rapor hazırladı

Yaşananları "**kültürel soykırım**" olarak tanımladı

Yaklaşık **70 bine** yakın mağdur halen hayatta

30.05.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/23364>

Kitap Tavsiyesi

"Kentsel olan her yere yayılıyor ama biz şehri kaybettik, kendimizi de gözden kaybediyoruz. Dolayısıyla, evet, şehirleri şehirlerin dışına atan hareketi tersine çevirerek insanların kendilerinin ve yaşadıkları yerlerin yeniden bilincine varmasına yardımcı olmada bisiklet belirleyici bir rol oynar. Yaşadığımız yerlere yeniden odaklanarak kendimize yeniden odaklanabilmemiz için bisiklete ihtiyacımız var."

Antropolog Marc Augé'ye göre artık 68'de değiliz ve bugün hayatı değiştirmek önce şehri değiştirmek demek. Bisiklet Mucizesi'nde, merceğini Fransa taşrasından Paris sokaklarına, oradan tüm dünyaya çevirerek Paris'in yeni flanörleri, Fransa Bisiklet Turu ve efsanevi şampiyonlar üzerinden ele aldığı bisikleti, ütopyik bir dünya hayalini makul kıldığı için kentsel mekânı yeniden sahiplenmeyi ve sokakları yeniden yaşam alanı haline getirmeyi tahayyül eden kent ütopyasının simgesi olarak görüyor.